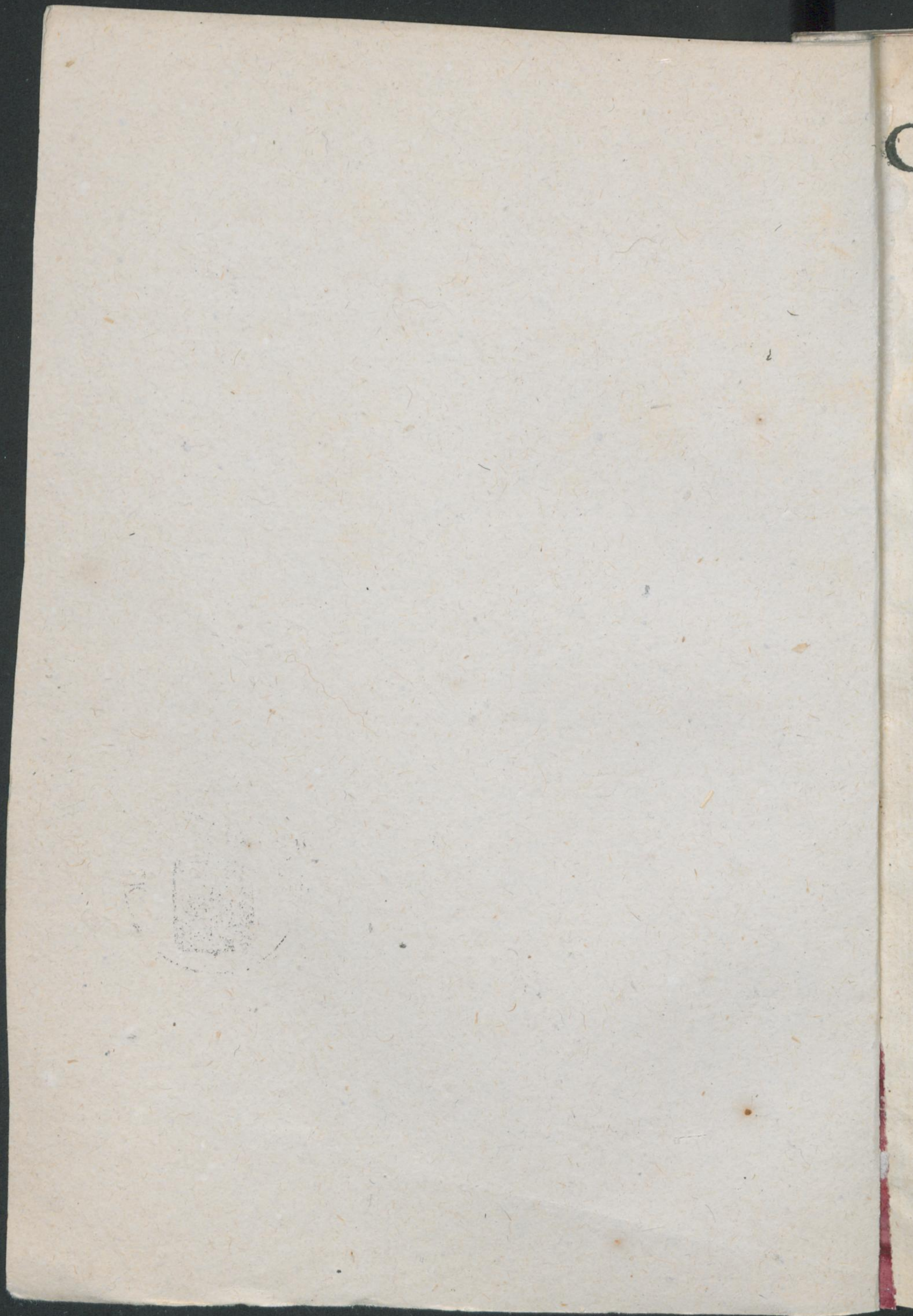

COPIE VANT GHE-

ne eensdeels op den tweeden Januarij / eens-
deels op den sevenden der selve maent voorge-
houden / ghedaen / eñ by forme van een Conci-
lie / gheresolveert is ter vergaderinghe van de
Faculteyt der Allerheylighste Theologie van
Parijs / inde Collegie van Sorbone / teghen
Henrick van Valois / Coningh van Vranck-
rijck.

Wt de Latijnsche sprake in de Nederduytsche
ghetrouvvelick overghefet.

ANNO M. D. LXXXIX.

COPIE VANT GHENE EENSDEELS

OP DEN TVVEEDEN IANVARII, EENSDEELS

op den ſevenden der ſelve maent voorghehouden, gedaen, ende by forme van een Concilie, gheresolveert is ter vergaderinge vande Faculteyt der Allerheylichſte Theologie van Parijs, inde Collegie van Sorbone, teghen Henrick van Valois Coningh van Vranckrijck.

IN t Jaer des Heeren xv^{c}. lxxxix. op dē tweedē dach der maent Januarij/ is de Faculteyt der Allerheylichſte Theologie vā Parijs vergadert geweeſt / in de Collegie van Sorbone / om nae voorgaende Miſſe vandē Heyligen Gheeſt aldaer gedaen/op alle voorvallende ſaken die haer zijn rakende (a) na haer gewoonheyt te adviſeren. In de welcke vergaderinge/om veel menſchen die bevreeſt van conſcientie waeren te voldoen/is een wtnemende ſware queſtie voorgehouden / Namelick / Watmen van Henrick van Valois behoordt te houden? Of men hem ſchuldich is (b) in toekommendē tijde de ſelve Coninclicke eere aen te doen/diemen hem

(a) Als namelick / de queſtie hier navolgende / die dē vleeſchpot al te na is rakende/ de welcke eyndelick by den Coningh van Navarre wel heel mocht in d'aſſchen geſtort werden/waer't dat alle die hem hebben willen beletten tot der Croone te kommen/worden by deſen Coningh op ghelijcker wijſe als de Guyſaerts/van kante gheholpen.

(b) Deſe queſtie is onſen Heere Jeſu Chriſto by haren voorſaten dē Phariſeen eñ Herodianē oock voorgehouden geweeſt/ *Matt.22.verſ.17. Marc.12.ver.17. Luc.20.ver.20.* Waer op Chriſtus antwoordt: Gheeft den Keyſer wat des Keyſers is / ende Gode wat Godes is. Dwelck hy oock beveſtighr met zijn exempel / *Matth.17.* opt leſte/doende Peter de ſchattinghe betalen. Siet oock *1.Pet.2.verſ.13.ende 17.* Ende wat willen ſy klaerder hebben dan datter ſtaet *Rom. 13. verſ.7.* Gheeft eenen yegelicken tſyne: ſchattinghe dien ſchattinge toekomt/ tol dien tol/ ontſich dien ontſich / eñ eere dien ghy eere ſchuldigh ſijt? Nademael datſe niet voort en wetē te bringē dat de Coningh hare conſcientien ſoude hebben willen bedwinghen / ofte yet hem-ſelven toeeyghenen dat Godes is: Maer ſtemt niet hen-lieden in de Religie gātſch over een/ende is alſoo Catholijck als hy immers ſoude moghen weſen/ ſoo ſy ſelve hier na moeten bekennen.

(c) Contrarie van desen wort nochtans geleert *Exod.22.ver.28.* Ghy en sult de Goden (dat is/ de Overheden) niet vloecken/ eñ den Oversten in uwẽ volcke en suldy niet lasteren. Veel min is toeghelatẽ de ghemeenten tegen hen-lieden op te rocken/ als dese hun onderstaen te doen/ eñ sonder eenige wettighe oorsake eenen nieuwen Coningh na haer fantasie op te werpẽ/ Nademael sy hen niet een hayr te meer van desen Coning beswaert en vinden/ dan Core/ Dathan eñ Abiram dedẽ van Mose eñ Aaron/ doe sy de gemeynte teghẽ de selve oproeyden. Maer harẽ loon was/ dat haer de eerde opscheurde/ eñ dese oproerders met wijf eñ kinderen levendigh verslondt/ *Num.16.cap.* (d) Ongewoone machse met goeder reden heeten. Wantse ten tijde deses Coninghs voorsatẽ/ niet en haddẽ eens durven dencken/ datse hier int werck stellẽ/ daer nochtans dese Coningh niet min dan de selve hen inghevolght heeft in hare bloedtgierighe begeerten/ tenderende tot onderdruckinge der Christelicke Religie in Vranckrijcke. (e) Dierghelijcke devote grillekens zijn ontallicke veele int Pausdomeñ insonderheyt te Roome/ als de Coningh mach voorgesett hebben. Is dan dese Meesters geoorloeft die te noemen spottelick/ waerom doen sy noch dagelicks verbranden eñ om den hals bringhẽ/ dien sulcks oft diergelijcke van hare superstitien te seggẽ/ eens mochte ontvallen zijn? Siet hoese hier hen-selven by de neuse grijpen.

gewoon is tot noch toe gelijck als synẽ voorsaten Coningẽ te bewijsen? Eñ ofmen met geruster conscientie de Inghesetene onder de Croone vã Vrãckrijcke tegẽ hem alsoo vermach te beweghen (c) eñ moet te makẽ/ dat sy hem verachtende souden moghen penningen opbrenghen/ eñ volck aennemen?

De Reden vã so ongewoone (d) een vrage eñ twijfelinge wort dese verhaelt/ Dat vã diẽ tijt af/ dat hy aen de regieringe vã deser Croone ghetredẽ is/ hoewel hy eenige teeckenen vã devotie heeft bewesen/ eẽsdeels spottelick/ (e) eẽsdeels die hy met dẽ Monickẽ (f) eñ ou-

(f) Het schijnt onse Meesters willen gheheel Hughenoosen eñ Geusen werdẽ/ want sy durvẽ oock met de Monicken eñ de superstitien van oude Vroukẽs spotten/ die hier voortijts al heylige dingẽ moestẽ zijn/ om datse ghedaen warẽ ter goeder intentie. Maer hoe willense dit verantwoorden voor de Dominicanẽ/ Franciscanen/ eñ ander diergelijcke ghespuys daer de weerelt vã vol krielt/ ja voor dẽ H. Vader Sixtus selve/ die eẽ Monick is geweest? Eñ hoe salt hen desen Catholijcken Coningh genoech te passe konnẽ doen? Is hy te heel devoot/ sy spottẽ met hem eñ scheldẽ hem eenen Monick: Thoont hy dat hy somwijlen wat verder is siende dan wt een Monicks-cappe/ ende dat hy hem die niet gheerne van anderen soude

willen

willen laten over t'hooft trecken / so houdense hem suspect als eenen heymelicken Ketter.

den quenē gemeyne is houdende: soo en sijn daer nochtans gheene gesien geweest / die de Connincklicke weerdicheyt ofte de volkommen Godtsalicheyt betaemden / alsoo een yegelijck wel licht konde oordeelen dat t'eynde sodaniger devotie tot straffe der boosen / (g) eñ tot lof der vromen niet was streckende. Ja dat veel meer te ghelooven is / niet alleene door de onmatighe afeysschinge van tollen ende contributien / (h) waermede hy boven alle andere heeft syne onderdanen byna wtgemergelt / maer oock door de voorderinghe der Ketterije / die hy insonderheyt toegheneghen is geweest / dat hy alleenelick een masscher of momaensicht van devotie eñ Godtsalicheydt aenghenomen heeft.

Van de welcke suspicie (i) wort een seer sterck argument bygebracht / dat hy noyt eenigen Ket-

(g) Is hy daer in hier te vooren wat langsaem gheweest / soo heeft hijt nu immers wel te deghen begonst te bethoonen aen de gene die zijn Coninghrijcke in een eeuwigh ende oneyndigh bloetbadt nu over de dertich jaren zijn onderhoudende / alleene om onder dē schijn van wtroeyinghe der ketteryen / ende onder dē deckmantel der Religie te beter tot haer vermetē te kommē.

(h) Siet wat een vaderlicke sorghe draghen onse Meesters voor de Ghemeente / eñ hoe't hen ter herten gaet. Want sy dē Coningh niet rusten en laten oft hy en moet altijt t'sweert in de hādē hebben / om geduerighe Oorloghe teghen die vande Religie te voeren / diemen nochtans in dertich jarē noch niet en heeft konnen onder den voet bringhen. Ooc wetēse wel dat de Coning / in zijn eygen Coningrijcke insonderheyt / niet en kan so lāgh duerighe oorloge voeren sonder ghelt eñ contributien vañ ghemeente. Wāt de Gheestelicheyt heeft altijdt wel weten harē poot wt de contributien te trecken. Hoe willense dan dat hijt aenlegghe? hebbense soo groot medelijden met de ghemeente / waerom stoken sy tvyer evenseer / om t'landt in oorloge te houdē? Ofte moet de oorloghe dueren / waerom en gevense den Coningh selve de middelen niet? soo mochte de ghemeente onbeswaert blijven.

(i) Op presumptien ende suspitien en pleeghtmen gheen recht te doen. Maer dese Meesters durvē wel op enckel leughenachtige suspitien eenen Coningh wt synen stoel stooten. Het is wel te glooven / seggen sy / dat hy heymelick een Ketter is / want hyse alte seer favoriseert. Daer hy nochtās al zijn leven langh contrarie met der daedt maer al te veele bewesen heeft.

(k) Hoort wat hier komt: den dief achterhaelt hem selven. Sy bekennē datse dē Coningh bedwonghen hebben zijn landt in troubel te houden / om haer bloedtghierich eñ moordadich herte te versaden / doende in desen de wercken haeres vaders des Satans / die een doodtslagher is al vanden aenbeghinne / *Joan. 8. vers. 44.*

(l) Wie weet oock oft waer is wat sy segghen. Laet dē Coningh oock hooren spreken / die hen wel wat anders sal weten te segghen.

(m) De Coningh vermach desen aengaende te doen sulckes als hy noodich acht te wesen tot onderhoudinghe van synen state / sonder dat hy ghehouden is onse Meesters raedt daer op te vraghen.

(n) Onse Meesters en zijn van d'eerste loghen niet ghestorven. Maer soude dit oock waer wesen / hoe salt de Coning gaen maken? Want soodanigh crime en meriteert doch gheē pardoen. Men mach het soo verre met den Coningh van Navarre niet laeten kommen / oft het mochter wel gheraken te gaen / ghelijck in Engelandt / Schotlandt ende elders.

terschen mensche heeft aen lijf ofte goet eenich hinder gedaen: ende de placcaten tegen de Ketters ghemaeckt (die hy noyt anders dan daer toe bedwongen (k) wesende / heeft laten wtgaen) heeft neerstelick verboden ter executie ghestelt te werden / hebbende by brieven (l) den Magistraten der steden synen wille ende meyninge dies aengaende laten weten. Ja dat meer is / heeft der Ketteren verbintenissen / protectie eñ verbreydinghe ghevoordert / selfs tot dien eynde vreemt secours ontboden hebbende / die met staten ende officien inde regieringhe voorsiēde / mitsgaders de administratie van provincien / steden ende sterckten (m) gevende. Ende noch seer onlangs heeft gepoocht dien van Navarre / een Ketter wesende / toekommenden Coningh (n) te noemen: Hebbende wt gelijcke oorsaecke tot diversschen stonden met seer nadeelige conditien met hem ghesocht eenen vrede aen te gaen.

Daerenteghen heeft hy altijdt gepoocht de goede ende oprechte meyninghe ende intentie der Catholijcke Princen / mitsgaders der liefhebberē der ware Religie door quade practijcken verdachtich te

maken /

maken / noemende der Godtsalighe Menschen vereeninghe/ (o) eenen deckmantel der eergierichheyt/ ende versierende als soude de selve tot onderganck des Coninckrijcks sijn voorghenomen: Daertoe den yver der Catholijcke Predicanten met dreygementen (p) ende sware karckeringhe ende hechtenisse harer persoonen pooghende te blusschen : sijn eyghen volck met een seer soete wtsprake/ doch maer met opgheblasenen ende ydelen woorden verleydende (q) ende de wtheemsche met blaeuwe blomkens payende: Soo dat nu door zijn ghe veynstheydt ende dissimulatie (die heel ende al was tot vernielinghe der Roomsche Kercke (r) streckende) de

(o) Wat is de Saincte Ligue doch anders/ dan een gesochten deckmantel/ om d'een den anderen te beter wt den stoel te heffen. Maer laet dē Coningh selve dit verantwoorden : hy sal wel wat anders aen den dagh brinighen/ dan dese Parijssche moorders ende bloethondē den luyden gheerne wouden wijs maken.

(p) Wat yver wil dit wesen? Het schijnt wt tgheene van hen hier vooren verhaelt is/ datse meynen eenen yver daer Salomon af spreeckt *Prov. 1. vers. 16.* Haer voeten loopen ten boosen eñ haesten hen bloedt te vergieten. Eñ *vers. 18.* Oock loeren sy selve onder malkanderē op haer bloedt/ eñ d'een stelt den anderen na dē leven. Daer Paulus oock af vermaent *Rom. 3. ver. 13. 14 15.* Ende Christus spreeckt van desen yver *Ioan. 16. vers. 2.* Sy sullen v verdrijvē wt haren Synagogen : selfs den tijdt sal kommē/ dat de ghene die v sal doodē/ sal meynen Gode eenen dienst te doen. Soo en is het dan gheenen oprechten Christelicken yver/ maer eenen moorderschen oft duyvelschen. Want de duyvel een moorder is vanden aenbeginne/ *Ioan. 8. vers. 44.* Eñ soude een Coningh sulcke gheesten niet vermoghen te blusschen? (q) Sy verwijtē den Coning datse selve doen. Want sy blinde blinden-leyders zijn/ *Matth. 15. vers 14.* Maer wat wtheemschē moet desen Coningh rekenschap van zijn actien geven? Is hy niet Coningh absolut? Of meynense dat hy onder de roede is van dē Coningh van Spagnien/ eñ niet en vermach te doē dan dat tot voorderinge dient van desselvē aenslaghen? Siet hoe ghetrouwe dese gheesten haren Coningh zijn. (r) Dese Babelsche Cooplieden beginnen alreede van verre te rieckē den onderganck eñ vernielinge van de groote stadt Babylon/ daer vā in de Opēbaringe Joannis *cap. 17. vers. 2.* geprophetert wert/ dies roepense van vreese harer pijne als inden *10. vers.* Wee/ Wee/ de groote stadt Babylon/ die stercke stadt : want v oordeel is op eener ure gekommen

kommen/etc. Siet dat heel capittel / daer ghy oock in vinden sult wie de ghene zijn die den Name Gods lasteren.

Name Gods door t'gantsche Coninckrijcke wert ghelastert.

Boven-dien heeft hy noch onlanghs gheopenbaert wat hy in zijn herte was verborgen dragende (dwelc meestendeel alle de vromen niet schroomender herte (s) voorsaghen/ ende voorseyden dat het alsoo soude toekommen) dat hy eyndelick sulck een Godloos stuck (t) heeft voor de hande ghenomen/ so dat hy zijn wraeckgierich ghemoet (dat na een schelmstuck was haeckende) niet wetende te bedwingen/ alle rechten verghetende/ mitsgaders de gemeyne trouwe ghebroken hebbende/ (die hy daer te voren meer-maels belooft/ noch soude met een Judas herte op een nieus hebben gaen beloven/ in bywesen van theylige lichaem Christi dat hy ghereedt was te gaen ontfanghen) met een grouwelicke / vervloeckte / ende meer dan Barbarische wreedichheydt/ dierghelijcke men niet en leest tot eenighen tijden ofte eeuwen (u) ghepleeght te zijn / heeft

(s) Dit verschroomẽ komt wt een ghevoelẽ vant recht oordeel Gods/ dat hare conscientien soo ongerust maeckt. De massacren ende bloedtstortinghe overal in Vranckrijck ghe schiedt/ eñ insonderheyt binnen Parijs/ hebben over langhe wrake tot Godt geroepen. Ten anderen/ sy hadden oock wel ghehoort verhalẽ/ dat Christus seght/ *Matt. 7. vers. 2.* Met sulcke mate als ghy anderen metet/ sal v oock ghemeten worden. Eñ dat indẽ *140. Psalm. vers 13.* staet: Ic weet dat de Heere den verdruckten sal wreken.

(t) Siet wat de Coning hier op antwoort/ eer ghy dese Meesters ghelooft/ het is al over langhe in druck wtgegaen wt wat oorsaken hy hier toe heeft moeten kommen.

(u) Onse Meesters hebbẽ vergetẽ eene seer merckelicke daedt/ daer dese Guysaert selve de opperste werck-meester af was/ op de Parijssche Bruyloft int jaer M. D. Lxxij. daer hy den Admirael Chastillon (dien hy eerst hadde op strate doen schieten in synen erm / doch hy daer noch niet af en sterf) twee daghen daer nae heeft binnen synen logimente doen vermoorden/ ende daer naer voor sijn voeten neder wt de venster op de strate werpẽ/ al waer hy selve hem noch ligghende is met poignaerden toeghegaen / oock zijn manlickheyt doen afsnijden/ eñ langhs de straten slepen/ eñ eyndelick het lichaem aen de galghe van Montfaucon buytẽ Parijs hangen. Of was

dat

dat geen wreedicheyt also hyden voorsz Guysaert begaen/ so en is dit voor soo grouwelicke een wreedicheyt niet / als dese Meesters wel leelick roepen. Maer die niet na den steen wil loopen/ eñ veel meer aensien wie den selven ghewoorpen heeft/ sal bevinden dat het gheen menschelick werck en is / maer des ghenen die door den Propheet spreeckt inden *55. Psalm.* int leste: Doch Godt/ ghy sultse nederworpen inden put der verderffenisse: want de bloedtghierighe ende valsche menschen en sullen niet gheraken ter helft harer daghen. Ende inden *57. vers. 7.* Sy hadden mijnen ganghē netten toebereydt/ eñ mijn ziele verdruct. Sy hadden voor my eenen kuyl gegraven ende zijn selve daer in ghevallen.

so jammerlick in de Coninghlicke camer door de handt van gehuerde moorders / dat onschuldigh bloet gestort van dien aller Christelijckstē Prince van Guyse/ die schier alleene de Christelijcke Religie in Vranckrijcke was hanthavende (x) ende onderhoudende/ tot grooter schade der kercke/ ende ongheloovelicke verblijdinghe aller Ketteren / die van dien dagh af van blijschap opspringē/ (y) hen hoogher verheffen/ steden innemen/ ende laten hen duncken als of sy de Fransche Lelie alreede by der handt hadden. Ende na soodanigen Vorstes aflijvicheyt / voor wiens name sy soo plachten te schromen/ betrouwē sy lichtelick over de gheheele weereldt (z) te moghen regieren.

Ende de voorschreven van Valois zijn wreedicheydt noch voorder bethoonēde / heeft oock synen broeder/ zijnde van gelijcker herte ende ghesintheyt / een Vorst/

(x) Om dat hy bloedtgieriger was dan eenige andere Catholijcken. Heeft dan de Roomsche Kercke gheen ander steunsel / dan datmen alle daghe met den messe moet op de kele sitten/ eñ alle landen in een onversoenlicke oorloghe houden / So isser groote hope dat haren val seer is nakende. Want hare bloedtgierichèyt Gode ende den menschen beghint te verveelen/ Siet *Apoc. 17. vers. 20. ende 24.*

(y) Daerse oock groote oorsake toe hebben / ick meyne de ghene die onse Meesters voor Ketters schelden / hoe wel zijt daerō niet en zijn. Ja dat meer is/ sy loven ende dancken Godt dat hyse soo wonderlick vā hare vyanden gewroken heeft/ singhende tot dien eynde den *40.* ende den *118. Psalm.* met andere diergheliјcke.

(z) Daer en bekommerense hen soo seer niet om / als dese Meesters wel meynen.

een Prie-

een Priester / (aa) een Aerts-Bisschop / d'eerste Pair van Vranckrijcke / eē Cardinael / de heylige salver der Fransche Coninghen van Godt verleent / door de godtschendighe handt syner snoode Lijfgaerden vermoort. So dat / ten sy dat nu eenighe besonder licht Goddelicker hulpe op een miraculeuse wijse verschijne / het schijnt dat het in Vranckrijcke / dwelck hier voortijdts wel het voorspoedighste ende Christelijckste van alle andere Rijcken was / met den standt des Coninghrijcks / ende met de Catholijcque Religie / heel ende al ghedaen is.

(aa) Hier ligghen de mosselē. Hoe sal de Coningh dat afwasschen? T'is kruydeken Roert my niet.

ANT-

ANTWOORDE DER FACVLTEYT van Theologie van Parijs.

IN den Jare des Heeren xvc. lxxxix. op den sevenden dach der maent Januarij/die allerheylighste Theologische Faculteyt van Parijs is vergadert gheweest in de Collegie van Sorbonne/na gehouden Processie generael van alle ordens der voorsz Faculteyt/ende een Misse vanden Heyligen geest aldaer gedaen/ten versoecke vande Edele Eerweerde Heeren/mijn Heere den Gouverneur / Burghemeesteren / Schepenen ende Catholijcke Borgheren der lovelicke stadt van Parijs/soo mondelinghe als by schriftelick Instrument by den Griffier der selver geteeckent / ende met den ghemeynen stadts zeghel bevestight/ om te adviseren op de twee navolgende artikelen/die wt de Requeste vande Burghers wtghetrocken zijn/de welcke alsoo is luydende.

Aen mijn Heere den Hertogh van Aumale, Gouverneur, mitsgaders aen mijne Heeren Burghemeesteren ende Schepenen der stede van Parijs.

VErthoonen onderdanighlick de goede Borghers / Inghesetene ende Inwoonders der stede van Parijs / dat veele der voorschreven Inwoonderen ende andere van desen Coninghrijcke hen vinden in groote swaricheyt van conscientie/om resolutie te nemen op de toerustinghe die daer ghedaen wert tot de onderhoudinghe van de Catholische Apostolische ende Roomsche Religie/van dese stadt van Parijs/ende vanden heelen staet vanden Coninghrijcke:tegen het voornemen wreedelick geexecuteert tot Blois/ende breeckinge vande algemeene trouwe/tot achterdeele vande voorschreven Religie ende het placcaet van der unie/ende vande natuerlicke vryheydt in't by een kommen vande Staten,

Waerop de voorschreven suppliantsen wel souden begeeren een heylige ende waerachtighe resolutie. Dit ghemerckt/ V. E. sal ghelieven de handt aen te houden/ ten eynde myne Heerẽ vande Faculteyt van Theologie vergadert werden / om te adviseren op dese poincten / circonstantien ende wat daer aen is klevende. Ende of het is gheoorloft te vergaderen/ verbondt te maken ende te contribueren teghen den Coningh. Ende of wy noch ghebonden zijn aen den Eedt dien wy hem ghesworen hebben / ten eynde sy ons daerop gheven haer advijs ende resolutie.

ARTIKELEN, WAEROP GHEADVISEERT is vande voorschreven Faculteyt.

I.

OF tvolck vanden Coninghrijcke van Vranckrijcke niet vrij ende los en is vanden eedt van ghetrouvvicheydt ende ghehoorsaemheydt Henrick den derden ghedaen.

2.

Of tselve volck niet en vermach met vryer conscientie tot de Wapenen grijpen, in verbondt treden, ende penningen vergaderen, ende contribueren tot beschermingbe ende bevvaringhe der Catholische, Apostolische ende Roomsche Religie in desen Coninckrijcke, tegens de onbehoorlicke beramingen ende aenslaghen des voorschreven Coninghs, ende aller syner adherenten, ende teghen de verbreeckinghe der alghemeene trouvve van hem tot Blois ghedaen, ten nadeele der voorschreven Catholische Religie, ende vant Placcaet der Heylighe vnie, ende naturelicke vryheydt der vergaderinghe der dry Staten deses Coninghrijcks.

Op de welcke artikelen ghehoort de rijpe / ernstighe ende rype

vrye deliberatie van alle onse Meesters/ende een yeghelick insonderheydt/ die tot tseventigh toe al daer by een ghekomen zijn/ mitgaders ghehoort veele verscheyden redenen/ die voor den meestendeel alle so wt de heylighe Schriftuere (bb) als wt de Canones ende decreten der Pausen sijn met seer duydelicken ende cierlicken woorden bygebracht/ So is by mijn Heere dē Dekē der voorschreven Faculteyt eyndelick ghesloten ende geconcludeert/ sonder yemandts teghenseggen/ende dat by forme van Concilie / om de conscientien des voorschreven volcks te bevrijden.

(bb) Haddese eenige schriftuere hier toe dienende/ waerom en allegierense die niet soo wel als hier nae de Constitutie des Paus Innocentij 4? Maer de schriftueren bewijsen overal ghenoech het contrarie van desen.

I.

ALVOOREN dat het volck van desen Coninghrijcke vry ende los is vanden eedt der ghetrouvvicheydt ende ghehoorsaemheydt den voorschreven Coningh Henrick ghedaen.

[Tot bevestinghe deser resolutie dient de Constitutie Innocentij 4. in Cōcilio general. Lugdunensi, verhaelt in c. 1. §. Sacri à probatione concil. de homicid. in Sexto. ende c. vlt. de pœnis, eod. lib.]

2.

TEN anderen, dat tselve volck met vrymoedighe ende gheruste conscientie vermach hem te vvapenen, verbintenissen aengaen, gelt vergaderen ende contribueren tot bescherminghe ende bevvaringe der Catholische, Apostolische, ende Roomsche religie, teghen den onbehoorlicken raedt ende voornemen des voorschreven Coninghs ende aller syner aen-

hangeren, nademael hy de alghemeyne trouvve heeft gebroken ten achterdeele vande voorschreven Catholische Religie, ende t'Placcaet van de Heylighe vnie eñ natuerlijcke vryheydt der vergaderinge der dry Staten deses Coninghrijcks.

De welcke conclusie bovendien ooc goet gevonden heeft de voorschreven Faculteyt van Parijs over te seynden aen onsen alderheylighsten Heere den Paus/ (cc) ten eynde hem soude believen de selve met des Heylighen Apostolischen stoels authoriteyt van weerden te houden ende te bevestigen/ende met eener moeyte de Fransche Kercke/ die in seer grooten dangiere is/ hulpe ende bystant te bewijsen/ Amen.

(cc) Het is goet te dencken dat Sixtus soo gheck niet en sal zijn/dat hy eenen Coningh van Vranckrijck daerom sal inden Ban doẽ. Hem staet noch wel voor/ hoe dat syne voorsatẽ ghevaren hebben / die den Coningh Philips de Valois/ eerste van desen gheslachte/ inden Ban deden/ende zijn Croone aen Aelbrecht Hertogh van Oostẽrijcke wouden gheven. Insghelijcken dat Henrick de achtste Coningh van Enghellandt door sulcken Ban meer beweeght is gheweest tot wtroedinghe van de Papen ende Monicken wt zijn Coninghrijcke/ dan hy anders soude ghedaen hebben. Eñ dit ware ten rechten de Pauselicke Croone ghewaecht ende een mommecans daerom gheworpen.

